

УДК 656.224.072.44

Марценюк Л.В.

**ЗАЛІЗНИЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ
В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ**

*Дніпропетровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*

Martseniuk L.V.

**RAILWAY TOURISM AS A SOURCE OF ADDITIONAL REVENUE
IN THE NATIONAL ECONOMY UKRAINE**

*Dnipropetrovsk National University of Railway Transport
named after Academician V. Lazaryan*

Аннотация. В работе рассматривается возможность организации железнодорожного туризма в Украине. В связи с катастрофической ситуацией почти полного износа пассажирского подвижного состава и нехваткой свободных средств на его обновление, публичная акционерная компания «Укрзалізниця» вынуждена искать способы привлечения инвестиционного капитала и увеличения объема пассажирских перевозок. По мнению автора, средством привлечения дополнительных средств может стать железнодорожный туризм.

Ключевые слова: туризм; железнодорожный транспорт; туристическое путешествие; туристический маршрут

Abstract. To increase the competitiveness of railway transport the authors propose to develop of railway tourism in Ukraine. In this paper we describe that tourist traffic by railway transport has high potential, provided that it will use modern comfortable rolling stock and have in its structure not only the cars for tourist transportation, but also dining car, casino car, disco car (during the day game car for kids) and others. As a result of the proposed measures one can expect

increase of passenger traffic on the railroad, image improvement of the Ukrainian railways within the country and abroad, attraction of additional funds to renew the outdated infrastructure and rolling stock, restoration of the objects of cultural and historical significance, creation of new jobs, and restraining of migration processes in western Ukraine.

Key words: tourism; railway transport; tourist travel; tourist route

У світі є багато прикладів успішних туристичних перевезень, здійснюваних залізничним транспортом. Залізничний туризм бере свій початок з 40-х років XIX ст., зазначає Т. Г Сокол [2]. Так, у 1841 р. Томас Кук організував першу класичну подорож 580 англійців з Лейстера до Лафборо. Залізничний туризм і сьогодні залишається одним з основних видів транспортного туризму в світі. Основні переваги залізниць: безпечність, надійність, відносно висока швидкість та економічна доступність, що нині доповнюються підвищенням комфортності подорожей.

Роль залізничного транспорту в туристичній індустрії України поки не велика, адже серед основних цілей поїздок домінує «відвідування родичів і друзів», на другому місці – ділові й лише на третьому – туристичні поїздки.

Залізничний туристський маршрут повинен ретельно вибиратися з урахуванням інтересів, побажань та попиту конкретних споживачів. Для організації залізничних туристичних перевезень залізниці повинні своїми коштами або за допомогою місцевих органів влади та приватних компаній переобладнати вагони таким чином, щоб в них були зручно подорожувати декілька днів або придбати нові, сучасні. Окрім зручних спальних місць, потрібно передбачити душові кабіни, спортивні та дитячі кутки, ресторан, а також забезпечити безпеку пасажирів та їхніх речей під час подорожі. Вагони повинні бути обладнані сучасними засобами зв'язку. Туристські поїзда повинні стати справжніми «готелями на колесах».

Свого часу в СРСР був накопичений корисний досвід організації транспортних подорожей у спеціалізованих туристсько-екскурсійних потягах. В Україні ж за часів самостійності є поки що досить скромний досвід організації

залізничних турів [1]. До того ж, внаслідок недостатнього державного фінансування на розвиток транспортної інфраструктури залізничний рухомий склад в Україні критично зношений. Загальний коефіцієнт зносу становить близько 90 %. На сьогодні технічний ресурс залізниць практично вичерпано. Це означає, що неприйняття дієвих заходів щодо оновлення пасажирського рухомого складу призведе до неможливості виконання пасажирських перевезень в повному обсязі та, як наслідок, зниження мобільності населення.

Науковці пропонують задля підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту та підвищення доходності залізниць від пасажирських перевезень надавати пасажиром комерційну послугу – залізничний туризм.

Вибір напрямку залежатиме від місцевих умов, тривалості подорожі, контингенту пасажирів та їхньої зацікавленості. На вибір способу формування транспортного засобу для організації перевезення істотно впливатиме кількість подорожуючих, дальність і час подорожі. При організації одноденних турів можуть використовуватися туристичні поїзди, автомотриси та рейкові автобуси. А для багатоденних туристичних маршрутів потрібні спеціалізовані туристично-екскурсійні поїзди, в яких буде організовано зручну ночівлю для туристів. Розробка туристичних маршрутів стане основою для планування розвитку інфраструктури в місцях прибуття туристів. При цьому в методичному підході до визначення оптимальних зон курсування туристичних поїздів слід враховувати комфортну тривалість поїздки для пасажирів, рівень сервісу, кількість зупинок на шляху прямування і попит на певний маршрут.

Список використаних джерел:

1. Гуляев В. Г. Организация туристических перевозок / В. Г. Гуляев. – Москва : Финансы и статистика. – 2001. – 512 с.
2. Сокол Т. Г. Основы туристической деятельности: Учебник / За заг. ред В. Ф. Орлова. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.

Роботу відправлено: 23.03.2017 р.

© Марценюк Л.В.